

V Praze 1.5.2004

Změny v oblasti celní problematiky v souvislosti se vstupem
České republiky do EU

Dnem 1. května 2004 se stane Česká republika, na základě Smlouvy o přistoupení, členem Evropského společenství. V souvislosti se vstupem ČR do EU dojde k zásadním změnám v celní problematice, a proto bychom Vám chtěli poskytnout základní informace o těchto změnách a zároveň nabídnout naše dlouholeté zkušenosti s celním odbavováním Vašich zásilek při vykazování statistických dat pro INTRASTAT.

V současné době řeší celní problematiku celní zákon č.13/1993 Sb. a příslušné prováděcí vyhlášky. Jeho účinnost v současném znění skončí dne 30.dubna 2004 a bude od 1.května 2004 nahrazen celním kodexem Společenství (*Nariženi Rady č.2913/92 ze dne 12.října 1992*) s prováděcí vyhláškou a novelizovaným „národním“ celním zákonem s prováděcí vyhláškou. Novelizovaný celní zákon bude řešit problematiku, která zůstává v kompetenci jednotlivých členských států Společenství. V současné době není k dispozici oficiální překlad celního kodexu Společenství ani znění novely celního zákona a prováděcí vyhlášky.

V celní oblasti nebudou platit žádná přechodná období, to znamená, že zásilka překračující státní hranici před půlnocí, ze dne 30.dubna na 1.května 2004, bude ještě odbavena pohraničním celním úřadem jako tomu je v současné době, ale po půlnoci již projede bez jakéhokoli odbavení, protože pohraniční celní úřady budou s účinností od 1.května 2004 zrušeny.

Základní změnou v mezinárodním obchodu bude rozdělení na tzv. vnitrouijní obchod (mezi jednotlivými členskými státy Společenství) a na tzv. obchod s třetími zeměmi.

Obchod s třetími zeměmi

Obchod s třetími zeměmi se bude řídit podle celního kodexu Společenství a národního celního zákona. Bude probíhat obdobně jako v současné době s tím rozdílem, že Česká republika bude zahrnuta do celního území Společenství, to znamená, že budou zrušeny pohraniční celní úřady (mimo mezinárodních letišť) a vstupními hranice budou vnější hranice Společenství. Na celém území Společenství budou platit jednotné celní sazby, které jsou dány integrovaným tarifem EU (*TARIC*). Daň z přidané hodnoty se bude vyměřovat podle interních daňových předpisů státu, ve kterém bude zboží propuštěno do volného oběhu.

Vnitrounijní obchod - INTRASTAT

Zásadní změnou bude vykazování pohybu zboží mezi jednotlivými státy Společenství, které se již nebude proclívat na celních úřadech (*s výjimkou zboží , jenž nemá statut zboží Společenství - např. zboží dovezené z třetí země, které bylo v Německu uskladněno v celním skladě a bude dopraveno do ČR na základě tranzitního prohlášení*), ale vznikne povinnost vykázat statistické údaje o vnitrounijním obchodě. Systém sběru dat pro statistiku obchodu mezi členskými státy Evropské unie, pokud při jeho přijetí nebo odeslání není povinnost předkládat celní prohlášení, se nazývá **INTRASTAT** a je povinný pro všechny členské státy Evropské unie.

Povinnost vykazovat údaje do Intrastatu je dána ustanovením předpisů Evropské unie (*Narřízení Rady č.3330/91 z 7.listopadu 1991 o statistice obchodu se zbožím mezi členskými státy doplněno o prováděcí nařízení*), která budou pro Českou republiku upravena celním zákonem a příslušnou prováděcí vyhláškou. Tato povinnost se týká osob, které překročí **asimilační práh** při přijetí nebo odeslání zboží a tímto se stávají zpravodajskou jednotkou.

Asimilační práh se určuje z fakturované hodnoty zvlášť pro přijaté a zvlášť pro odeslané zboží. Asimilační práh je stanoven pro odeslání zboží v hodnotě přesahující čtyři miliony Kč za rok a pro přijetí zboží v hodnotě přesahující dva miliony Kč za rok.

Zpravodajské jednotky, u kterých fakturovaná hodnota za zboží při jeho přijetí nebo odeslání překročí asimilační práh, ale nepřesáhne **specifický práh** stanovený na sto milionů Kč (zvlášť za přijaté a zvlášť za odeslané zboží) vykazují údaje zjednodušeně bez údajů o „Statistické hodnotě“, „Druhu dopravy“, a „Dodacích podmínkách“.

Zpravodajské jednotky, které překročí specifický práh při přijetí nebo odeslání musí vykazovat všechny předepsané údaje. Tyto údaje v podstatě odpovídají údajům, které se uvádějí do celního prohlášení.

Osoby, které se ke dni vstupu ČR do EU stanou zpravodajskými jednotkami, určí Český statistický úřad podle výsledků statistiky zahraničního obchodu za rok 2003. K povinnosti vyhotovovat a předávat výkazy pro Intrastat budou všechny zpravodajské jednotky vyzvány příslušným celním úřadem, který současně sdělí zda mají povinnost k vykazování všech údajů nebo s ohledem na specifický práh vykazovat údaje zjednodušeně.

Od vykazování pro Intrastat jsou mimo jiné osvobozena tato přijetí a odeslání :

- zboží, které je předmětem dočasných obchodních operací (*pro veletrhy a výstavy, přístroje a zařízení pro pokusné účely , obchodní vzorky, dopravní prostředky + kontejnery a vybavení spojené s dopravou, vratné obaly a obaly k naplnění, pronajaté zboží, zboží pro analýzu a zkoušky,*
- zákonná platidla a cenné papíry

Povinné údaje pro odeslání zboží :

- kód zboží, země určení, kraj odeslání, fakturovaná částka v Kč, statistická hodnota v Kč, vlastní hmotnost v kg, množství v doplňkové měrné jednotce, povaha transakce, dodací podmínky, druh dopravy.

Povinné údaje pro přijetí zboží :

- kód zboží, země odeslání, země původu, kraj přijetí, fakturovaná částka v Kč, statistická hodnota v Kč, vlastní hmotnost v kg, množství v doplňkové měrné jednotce, povaha transakce, dodací podmínky, druh dopravy.

Při vykazování přijatého nebo odeslaného zboží do Intrastatu se musí každá položka přesně zařadit podle osmimístného **kódu zboží**, odpovídajícímu podpoložce Kombinované nomenklatury celního sazebníku nebo TARICu. Pro správné zařazení je nutné znát poznámky a vysvětlivky k jednotlivým třídám a kapitolám celního sazebníku.

Zvláštní pravidla platí pro vykazování ucelených průmyslových celků a u časově rozložených zásilek v rozloženém stavu.

Průmyslový celek tvoří ucelené výrobní linky sestávající se z kombinací strojů, zařízení, vybavení nástrojů a materiálů, která jednotlivě patří do různých položek harmonizovaného systému. Při jejich přijímání nebo odesílání je možné na základě povolení ČSÚ použít zjednodušený způsob zařazování do zbožívé nomenklatury (*čl. 32-35 Nařízení Komise č. 1901/2000 ze dne 7. září 2000*).

Za časově rozložené zásilky jsou považovány přijaté nebo odeslané zásilky zboží v rozebraném stavu z obchodních nebo dopravních důvodů. Patří sem zboží, které se zařazuje do jednoho kódu Kombinované nomenklatury a které nelze samostatně ocenit. Do výkazu pro Intrastat se údaje o jednotlivých dílčích dodávkách, pokud se neuskuteční v jednom měsíci, uvádějí souhrnně ve sledovaném období, kdy byla odeslána nebo přijata poslední dílčí zásilka výrobku v rozloženém stavu.

Fakturovanou částkou v Kč je cena skutečně placená za přijaté nebo odeslané zboží včetně PONz prodávajícího. Pokud se faktura nevystavuje určuje se hodnota zboží tak, jako by se jednalo o prodej nebo koupi. Pro jiné transakce než je prodej nebo nákup musí být hodnota určena tak, jako by se o ně jednalo a deklarovaná hodnota se musí stanovit na základě kalkulace nebo odhadu. To znamená, že u transakcí bez převodu vlastnictví (*zusušlechtění, oprava, údržba*) nebo bezúplatných transakcí se vychází z „proforma faktury“, která by měla doprovázet zásilky. Pro přepočtení fakturované hodnoty v cizí měně na Kč se používá kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou ke dni vzniku povinnosti přiznat daň z přidané hodnoty, popřípadě přiznat osvobození od daně.

Statistická hodnota je fakturovaná hodnota zvýšená o vedlejší výdaje (*přímé obchodní náklady – dopravné, pojištění*), jež s vztahují k dopravě zboží :

- u odesílaných zásilek zboží o část nákladů na území ČR
- u přijatých zásilek mimo část nákladů na území ČR (PONz)

Povaha transakce se uvádí dvoumístným číselným kódem, který rozlišuje jednotlivé druhy obchodních operací
(např. *operace s převodem vlastnictví, reklamace – vrácení nebo výměna zboží, bezúplatné odeslání a přijetí zboží s převodem vlastnických práv, přepracování zboží, opravy a údržba zboží za úplatu, opravy a údržba zboží bez úplaty, operace bez převodu vlastnictví*)

Dodací podmínky se uvádějí ve formě třímístného alfabetského kódu Incoterms 2000, podle kupní smlouvy. Pokud nedochází k přechodu vlastnictví uvede se dodací podmínka odpovídající pohybu zboží.

Druh dopravy se uvádí podle dopravního prostředku, který se předpokládá při opuštění území ČR v souvislosti odesláním zboží, nebo kterým vstoupilo zboží na území ČR při přijetí zboží.

Množství v doplňkové měrné jednotce se uvádí podle druhu jednotky, která je přiřazena k podpoložce zboží v Kombinované nomenklatuře.

Podkladem pro vyplnění výkazu Intrastatu jsou zejména údaje z účetnictví firmy nebo její evidence o pohybu zboží a zásob. Vychází se především z nákupních a prodejních faktur, „proforma faktur“, dodacích listů a dalších dokladů s udanou hodnotou zboží, hmotností, počtem měrných jednotek a dodacími podmínkami.

Výkazy s údaji pro Intrastat se předávají celnímu úřadu podle sídla zpravodajské jednotky jednou měsíčně nejpozději do 12. pracovního dne měsíce následujícího po sledovaném období. Údaje se do nich uvádějí souhrnně za jeden měsíc, zvlášť za odeslání zboží a zvlášť za přijetí zboží. Výkazy lze vyhotovit na předepsaném tiskopise v papírové formě nebo údaje předávat elektronicky v předepsaném formátu.

Výkaz pro Intrastat je zpravodajská jednotka povinna zaslat za sledované období pouze jednou. Z toho vyplývá, že pokud má zpravodajská jednotka více poboček, ve kterých dochází k přijímání nebo odeslání zboží musí se všechny údaje z jednotlivých poboček souhrnně uvést do jednoho výkazu.

V případě, že zpravodajská jednotka, která je povinna pravidelně měsíčně předávat výkazy o přijetí nebo odeslání zboží Intrastatu, v některém měsíci žádnou transakci nerealizuje, je povinna v běžném termínu předat příslušnému celnímu úřadu o této skutečnosti negativní hlášení. Negativní hlášení se předává zvlášť za přijetí zboží a zvlášť za jeho odeslání.

Výkazy pro Intrastat může za zpravodajskou jednotku vyhotovovat a předávat na celní úřad i jí zmocněný zástupce.

Dovolujeme si Vám proto nabídnout kompletní elektronické zpracování údajů pro Intrastat. Při zpracovávání výkazů bychom využili dlouholeté zkušenosti s celním odbavováním Vašich zásilek a především praktické zkušenosti se zařazováním zboží do Kombinované nomenklatury. Pro některé naše zákazníky již několik let zpracováváme také zjednodušené celní řízení (*elektronické tranzitní prohlášení včetně systému NCTS, elektronické celní prohlášení pro dovoz a vývoz zboží, elektronické zpracování aktivního zušlechťovacího styku*) s přenosem dat na celní úřad přes autorizovaného VAN operátora. Tyto zkušenosti lze velice dobře uplatnit právě při vykazování dat pro Intrastat.

K vyhotovení výkazů pro Intrastat je nutné shromáždit podklady od všech jednotlivých zásilek přijatých a odeslaných během sledovaného období a to v rámci celé zpravodajské jednotky.

U jednotlivých případů je nutné uvést den, kdy vznikla povinnost přiznat daň z přidané hodnoty, aby bylo možné určit kurz pro přepočítání zahraniční měny. Tímto dnem by mělo být datum přijetí nebo odeslání zboží. Toto datum by se uvádělo například na kopii faktury, která doprovází zásilku.

Výše uvedené podklady bychom si přebírali průběžně během sledovaného období a postupně zadávali do programu na zpracování výkazů, zvláště za přijaté zboží a zvláště za odeslané zboží. Na konci sledovaného období se jednotlivé transakce se stejnými kvalitativními údaji sloučí a vytvoří se konečná podoba elektronických výkazů v předepsaném formátu. Takto vytvořené výkazy se pomocí elektronického přenosu dat pošlou, prostřednictvím autorizovaného VAN operátora, na příslušný celní úřad.